

EXPUNERE DE MOTIVE

Prezenta propunere legislativă prevede organizarea Programului național „Masă sănătoasă” (denumit în continuare PNMS) pe perioade de câte 4 ani, cu posibilitatea actualizării anuale a numărului de beneficiari. Totodată, se instituie mecanisme pentru asigurarea continuității programului în situația în care operatorul economic nu își execută obligațiile contractuale sau sunt constatate deficiențe grave privind calitatea serviciilor, prin încheierea de contracte temporare și inițierea, în termen scurt, a unei noi proceduri de atribuire.

De asemenea, se propune ca unitățile de învățământ și unitățile administrativ-teritoriale care dispun de cantine proprii să poată implementa programul în regim propriu, inclusiv prin parteneriate între unități de învățământ, cu respectarea standardelor nutriționale și sanitare prevăzute de lege. Totodată, acestea pot angaja personalul necesar pentru organizarea și desfășurarea programului, în limita fondurilor alocate prin PNMS și/sau a bugetelor proprii.

Începând cu anul școlar 2023–2024, la nivelul sistemului național de învățământ se derulează PNMS, care vizează sprijinirea participării școlare și reducerea riscului de abandon.

Evaluările recente realizate la nivel național și internațional confirmă faptul că programele de alimentație școlară reprezintă una dintre cele mai eficiente intervenții publice pentru creșterea participării școlare, reducerea abandonului și susținerea echității educaționale. Potrivit raportului „*School Meal Programs Around the World 2024*”¹, realizat de Global Child Nutrition Foundation, programele de alimentație școlară funcționează în cel puțin 148 de state și deservesc peste 407,8 milioane de copii la nivel mondial, fiind considerate instrumente esențiale de politică publică în domeniile educației, sănătății și protecției sociale.

Același raport evidențiază faptul că participarea elevilor la programele de alimentație școlară este asociată pozitiv cu creșterea gradului de înscriere și participare școlară, fiind recunoscută inclusiv ca indicator relevant în cadrul Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD). La nivel global, 39% dintre elevii înscriși în ciclul primar beneficiază de programe de alimentație școlară, iar tendința internațională este una de extindere constantă a acestor programe.

Raportul² elaborat în aprilie 2025 în cadrul proiectului RAS „*Reglementări mai bune pentru politici mai bune*”, implementat de Secretariatul General al Guvernului și Banca Mondială, concluzionează că Programul de acordare a suportului alimentar în școli, devenit ulterior Programul Național „Masă sănătoasă”(PNMS), răspunde unor nevoi critice ale sistemului educațional românesc și are efecte pozitive asupra participării școlare, stării de bine a elevilor și atractivității școlii.

Evaluarea ex-post arată că programul a crescut constant ca amploare încă de la lansarea sa în anul 2016, extinzându-se de la 50 de unități de învățământ la peste 450 de unități în anii 2022–2023, iar prin includerea tuturor structurilor arondate acoperirea reală a ajuns la 1.863 de unități de învățământ. Totodată, analiza relevă faptul că programul vizează

¹ [Global Report of School Meal Programs Around the World | GCNF](#)

² <https://cdn.edupedu.ro/wp-content/uploads/2026/02/Livrabil-7.1-Raport-privind-evaluarea-ex-post-a-Programului-de-acordare-a-unui-supliment-alimentar-in-scoli-RO-1.pdf>

în special școlile din mediul rural și comunitățile vulnerabile, inclusiv localități cu populație romă și comunități marginalizate.

Conform raportului Băncii Mondiale, opiniile tuturor categoriilor de beneficiari și actori implicați, elevi, părinți, cadre didactice, unități administrativ-teritoriale și inspectorate școlare, sunt predominant favorabile, programul fiind perceput ca eficient în atingerea principalelor sale obiective, și anume îmbunătățirea participării școlare și promovarea unei alimentații sănătoase. De asemenea, efectele privind îmbunătățirea stării de bine a copiilor și creșterea atractivității școlii au primit cele mai ridicate evaluări din partea respondenților.

Raportul Ministerului Educației și Cercetării privind implementarea PNMS³ în anul școlar 2024–2025 confirmă aceste concluzii și arată că programul:

- a contribuit la îmbunătățirea frecvenței școlare și la reducerea abandonului școlar;
- a crescut motivația elevilor pentru participarea la activitățile didactice;
- a redus inegalitățile sociale prin asigurarea unui aport alimentar minim tuturor elevilor;
- a îmbunătățit climatul școlar și comportamentul elevilor;
- a contribuit la dezvoltarea unor obiceiuri alimentare sănătoase și la creșterea stării de bine a elevilor.

Totodată, raportul evidențiază faptul că autoritățile administrației publice locale și unitățile de învățământ susțin continuarea și extinderea programului, apreciind impactul pozitiv asupra incluziunii educaționale și reducerii absenteismului.

Raportul privind implementarea Programului Național „Masă sănătoasă” (PNMS) pentru anul școlar 2024–2025⁴, realizat de Ministerul Educației și Cercetării, prin Direcția Generală Echitate și Performanță în Învățământul Preuniversitar este fundamentat pe rapoartele transmise de inspectoratele școlare județene și de ISMB și are rolul de a evalua impactul programului, problemele întâmpinate și direcțiile de îmbunătățire.

Programul „Masă sănătoasă” a devenit deja o intervenție națională de amploare și reprezintă una dintre cele mai importante politici publice destinate reducerii abandonului școlar și sprijinirii participării copiilor la educație, având în anul 2025 aproximativ 515.000 de beneficiari și fiind implementat în 1.462 de unități de învățământ, cu perspectiva extinderii la nivel național până în anul școlar 2029-2030.

Programul nu mai este discutat în termenii „dacă trebuie continuat”, ci în termenii „cum trebuie consolidat și profesionalizat”. După câțiva ani de implementare, beneficiile sociale și educaționale sunt deja vizibile. Există consens din partea tuturor actorilor implicați faptul că PNMS funcționează, și-a demonstrat eficiența și începe să producă efecte sociale și educaționale vizibile, reduce abandonul și crește participarea școlară.

Problemele semnalate sunt acum mai ales administrative și logistice, nu legate de utilitatea programului. În acest sens, următoarea etapă trebuie să vizeze transformarea PNMS dintr-un program administrativ anual într-o politică publică educațională și socială permanentă.

Raportul Băncii Mondiale subliniază explicit că existența a două calendare distincte, anul școlar și anul fiscal, afectează negativ implementarea programului și generează întreruperi, reluări de proceduri și instabilitate administrativă.

³ https://www.edu.ro/sites/default/files/Raport_PNMS_2024-2025.zip

⁴ Raport PNMS, anul școlar 2024-2025

Autoritățile însărcinate cu elaborarea raportului au urmărit evaluarea impactului programului asupra abandonului școlar și a frecvenței școlare, analiza calității serviciilor furnizate, identificarea principalelor dificultăți de implementare, precum și colectarea de propuneri pentru extinderea și eficientizarea programului.

După câțiva ani de implementare, încep să se contureze atât punctele forte, cât și vulnerabilitățile structurale ale PNMS. Cea mai importantă problemă identificată este legată de procedurile administrative și de achizițiile publice. În numeroase județe, procedurile de atribuire pentru furnizarea alimentelor au fost întârziate sau contestate, ceea ce a determinat începerea cu întârziere a programului în anumite unități de învățământ. În unele cazuri, distribuirea mesei a început abia în a doua parte a lunii aprilie 2026, iar în alte situații programul nu a putut fi implementat din cauza blocajelor administrative și a lipsei contractelor de furnizare.

Concluziile raportului evidențiază faptul că principalele dificultăți ale programului sunt de natură administrativă și logistică, și nu țin de utilitatea sau necesitatea acestuia. În acest context, se impune instituirea unui cadru predictibil și stabil de implementare, care să permită continuitatea programului, reducerea blocajelor administrative și asigurarea unei organizări eficiente pe termen lung.

Cu toate acestea, atât raportul Ministerului Educației, cât și evaluarea realizată de Banca Mondială identifică probleme structurale persistente care afectează eficiența și predictibilitatea programului. Principalele dificultăți semnalate sunt:

- întârzierile în aprobarea actelor normative și a transferurilor bugetare;
- necorelarea dintre anul bugetar și anul școlar;
- dificultățile și contestațiile din procedurile de achiziție publică;
- lipsa furnizorilor disponibili în anumite zone;
- insuficiența infrastructurii școlare necesare (cantine, spații de depozitare, personal);
- nivelul redus al costului per porție raportat la realitățile economice și la creșterea prețurilor alimentelor.

În practică persistă o problemă structurală majoră legată de necorelarea dintre anul bugetar (calendaristic) și anul școlar, care afectează direct derularea PNMS. Astfel, procedurile de achiziție pentru servicii de alimentație publică sunt organizate pe ani fiscali, în timp ce nevoile reale ale unităților de învățământ sunt raportate la anul școlar, respectiv pe durata cursurilor școlare (septembrie-iunie/iulie).

Această discrepanță conduce, aproape în fiecare an școlar, la:

- încheierea contractelor în mijlocul anului școlar, în condițiile în care fondurile aprobate inițial în buget sunt repartizate ulterior prin hotărâre a Guvernului către unitățile administrativ-teritoriale, ceea ce împiedică acoperirea integrală a întregului an școlar;
- necesitatea prelungirii contractelor sau reluării procedurilor de achiziție în plin an școlar;
- riscuri reale de întrerupere a furnizării mesei calde/pachetului alimentar;
- instabilitate administrativă pentru autoritățile locale, unitățile de învățământ și furnizori.

Deși legislația actuală, Hotărârea Guvernului privind instituirea Programului național „Masă sănătoasă” și prevederile Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023 reglementează detaliat conținutul, finanțarea și monitorizarea PNMS, aceasta nu oferă o soluție privind caracterul multianual al finanțării și al contractelor, așa cum se întâmplă în cazul altor programe naționale de investiții sau de finanțare, cum ar fi de exemplu PNDL, PNRR, Programul național de investiții „Anghel Saligny” sau finanțările multianuale aplicabile cluburilor sportive.

În lipsa unei astfel de abordări, autoritățile administrației publice locale și unitățile de învățământ se confruntă anual cu aceleași dificultăți, ceea ce afectează predictibilitatea și eficiența unui program considerat esențial pentru echitatea educațională și pentru reducerea abandonului școlar pe termen lung.

Lipsa unor obiective clare și a unui sistem bine stabilit de monitorizare, evaluare și implementare creează dificultăți în măsurarea nivelului de realizare a rezultatelor directe și a rezultatelor pe termen lung ale programului. De aceea, consolidarea PNMS trebuie însoțită de mecanisme coerente de monitorizare, evaluare și raportare.

Prin Programul național de reducere a abandonului școlar (PNRAS), finanțat prin PNRR, peste 2.000 de unități de învățământ au primit deja granturi pentru punerea în aplicare a unor măsuri educaționale și sociale specifice de reducere a abandonului școlar. Rezultatele primei runde de proiecte au arătat că 45 % dintre școlile selectate și-au îmbunătățit participarea și performanța la evaluarea națională și au raportat o reducere a abandonului școlar⁵. Cu toate acestea, necesitatea de a sprijini și de a reînscris numărul mare de copii care nu frecventează școala persistă.

În plus, experiența implementării PNMS a demonstrat că numeroase unități administrativ-teritoriale și unități de învățământ care dispun de cantine proprii au capacitatea de a organiza direct serviciile de alimentație, în condiții mai eficiente și mai adaptate nevoilor elevilor, însă cadrul legislativ actual nu reglementează suficient de clar posibilitatea implementării programului în regie proprie și nici angajarea personalului necesar.

În acest context, prezenta inițiativă legislativă urmărește:

- instituirea unui cadru multianual de organizare și finanțare a Programului Național „Masă sănătoasă”;
- creșterea predictibilității și continuității serviciilor;
- reducerea blocajelor administrative generate de procedurile repetate de achiziție;
- asigurarea unor mecanisme rapide de intervenție în cazul neexecutării contractelor sau al deficiențelor grave de calitate;
- permiterea implementării programului în regie proprie de către unitățile administrativ-teritoriale și unitățile de învățământ care dețin infrastructura necesară;
- consolidarea capacității administrative și operaționale a autorităților locale și a unităților de învățământ implicate în implementarea programului.

Legea bugetului de stat pe anul 2026 nr. 43/2026, în anexa nr.5 pentru finanțarea Programului național „Masă sănătoasă” a repartizat suma de 1.531.090 mii lei.

Prin măsurile propuse se urmărește transformarea Programului Național „Masă sănătoasă” dintr-un program administrativ anual într-o politică publică permanentă, predictibilă și capabilă să contribuie pe termen lung la reducerea abandonului școlar, la creșterea participării la educație și la îmbunătățirea stării de bine a copiilor din România.

Având în vedere motivele prezentate, vă înaintăm spre dezbatere și adoptare, în procedură de urgență, propunerea legislativă pentru completarea art. 77 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare.

INIȚIATORI,

Szabó Ödön
Deputat UDMR

Kántor Boglárka
Deputat UDMR

**Tabel cu inițiatorii Propunerii legislative pentru completarea art. 77 din
Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023**

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	✓ Semnătura
1.	Szabolcs Dobó	UDMR/PSD	
2.	HANTOR BOGLÁRKA	UDMR	
3.	KALCSÁR KÁROLY	UOME	
4.	SERES SÉNES	UDMR	
5.	TASNÁK ISTVÁN SALÁRD	RMDSZ/UDMR	
6.	KONDOR ÁGOTA	RMDSZ/UDMR	
7.	NOVÁK LEVENTE	PMASZ/UDMR	
8.	TUROS LÓRÁND	RMDSZ/UDMR	
9.	Ghigiu Alexandru Mihai	PSD	
10.	Bucur Adriana	PSD	
11.	Palmer Kozma	PNL	
12.	CIMPEAN OVIDIU	PNL	
13.	RIGMAN CIPRIAN	USR	
14.	COARA STĂTĂȘIU	USR	
15.	DASCĂLU CRISTINA EMANUELA	AUR	
16.	ȚISOPOLO DRAGOS-GABRIEL	ȚĂRMONTATI	
17.	PETREȚCHI MIROSLAV	MIN	
18.	AMET VAROL	MIN	
19.	KELEHEN HUNOR	UDMR	

**Tabel cu inițiatorii Propunerii legislative pentru completarea art. 77 din
Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023**

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătura
20	HAGY SZABOLCS	UDMR/RMDSZ	
21	MOLNAR ANDREI	UDMR	
22	LADANYI LÁSZLÓ - 2806	UDMR	
23	GÁL KÁROLY	UDMR	
24	Köncsei Csaba	UDMR	
25	MÁRKÓ ATTILA GÁBOR	UDMR	
26	HITITELU EDOARD-TATIAN	PNL	
27	LOMBER GHERVAZEN	MIN	
28	BOUDA STEFAN	MIN	
29	Lucian BODE	PNL	
30	Marcel Vela	PNL	
31	Popa Anidun	PSD	
32	Diana Storce	USR	
33	Gabriel Andreache	PNL	
34	ŞAHORANIKI BRIGITTA EVA	UDMR	
35	BIRÓ ROZÁLIA-IBOLYA	UDMR	